

Σάββατο, 31 Μαΐου 2008
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Α' ΚΕΙΜΕΝΟ

Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo- me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

Solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumsedisti, licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium...»

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Αυτές εγώ, που επιθυμώ την καλή διοίκηση και διαχείριση της πολιτείας, πάντοτε έβαζα μπροστά μου ως παράδειγμα. Με το να λατρεύω και να σκέφτομαι τους έξοχους ανθρώπους διέπλαθα την ψυχή και το νου μου. Γιατί έτσι – δηλαδή με το να επιδιώκω μόνο τον έπαινο και τη δόξα, με το να θεωρώ ότι όλα τα βάσανα του σώματος και όλοι οι κίνδυνοι του θανάτου είναι μικρής αξίας- μπόρεσα να ριχτώ σε τόσο πολλούς και (τόσο) μεγάλους αγώνες για τη σωτηρία σας.

Μόνος ο Κόιντος Μούκιος Σκαιόλας ο οιωνοσκοπός, όταν ρωτήθηκε γι' αυτό το πράγμα δε θέλησε να πει (επίσημα) τη γνώμη του. Κι επιπλέον, όταν ο Σύλλας απειλώντας τον πίεζε, είπε αυτός στο Σύλλα: «Ακόμη και αν μου δείξεις τα αγήματα των στρατιωτών, με τα οποία έχεις περικυκλώσει το Βουλευτήριο, ακόμη και αν με απειλήσεις με θάνατο, εγώ όμως ποτέ δε θα κηρύξω το Μάριο εχθρό...»

Μονάδες 40

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 1.α.

Να γράψετε τον ίδιο τύπο των παρακάτω λέξεων στον άλλο αριθμό: **mihi, corporis, pericula, augur, hac, agmina, militum.**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

mihi → nobis

corporis → corporum

augur → augures

hac → his

agmina → agmen

militum → militis **pericula** → periculum

Μονάδες 7

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 1.β.

Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

bene: τη γενική ενικού του επιθέτου στο αρσενικό γένος στον συγκριτικό και στον υπερθετικό βαθμό.

excellentes: τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς.

omnes cruciatus: την αφαιρετική ενικού.

tantas dimicationes: την αφαιρετική πληθυντικού.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

bene → melioris, optimi

excellentes → excellentiores, excellentissimos

omnes cruciatus → omni cruciatu

tantas dimicationes → tantis dimicationibus

Μονάδες 8

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 2.α.

Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

proponebam: την αφαιρετική του σουπίνου.

colendo: το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή.

conformabam: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην παθητική φωνή.

obicere: το απαρέμφατο μέλλοντα στην παθητική φωνή.

potui: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού.

noluit: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα.

instaret: τον ίδιο τύπο στην υποτακτική παρακειμένου στην ίδια φωνή.

circumsedisti: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην παθητική φωνή.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

proponebam → propositu

colendo → coluisset

conformabam → conformantor

obicere → obiectum iri

potui → possetis

noluit → non vultis

instaret → institerit

circumsedisti → circumsedeamini

Μονάδες 8

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 2.β.

gerendi: να γράψετε τις μετοχές όλων των χρόνων στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους στην ίδια φωνή.

miniteris: να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική όλων των χρόνων.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

gerendi → gerens, gesturus

miniteris → minitentur

minitarentur

minitaturi(-ae, -a)sint

minitati(-ae, -a)sint

minitati(-ae, -a)essent

Μονάδες 7

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 3.α.

Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων: **colendo, excellentes, mortis, parvi, obicere, solus, augur, Sullae, quibus, hostem.**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

colendo → (απρόθετη) αφαιρετική γερουνδίου που δηλώνει τρόπο στο "conformabam"
excellentes → επιθετικός προσδιορισμός στο "homines"
mortis → γενική επεξηγηματική στο "pericula"
parvi → γενική (κατηγορηματική) της (αφηρημένης ηθικής) αξίας στο "esse"
obicere → αντικείμενο (τελικό απαρέμφατο) στο "potui" (ταυτοπροσωπία)
solus → κατηγορηματικός προσδιορισμός στο "Quintus Mucius Scaevola"
augur → παράθεση στο "Quintus Mucius Scaevola"
Sullae → αντικείμενο στο ρήμα "dixit"
quibus → αφαιρετική (οργανική) του μέσου στο "circumsedisti"
hostem → κατηγορούμενο στο (αντικείμενο) "Marium"

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 3.β.

licet mortem miniteris: Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης, τον συντακτικό ρόλο, τον τρόπο εισαγωγής και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον τρόπο εκφοράς.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

licet mortem miniteris: Δευτερεύουσα (επιρρηματική) παραχωρητική πρόταση (ως επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει παραχώρηση στο ρήμα "iudicabo" της κύριας πρότασης). Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο "licet", εκφέρεται με υποτακτική (γιατί εκφράζεται μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης) ενεστώτα, γιατί το ρήμα εξάρτησης (iudicabo) είναι αρκτικού χρόνου και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν (στην κύρια πρόταση υπάρχει ως ένδειξη το "tamen").

Μονάδες 5

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 4.α.

administrandi rem publicam: Να γίνει γερουνδιακή έλξη και να διευκρινίσετε αν η έλξη είναι υποχρεωτική ή όχι.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

rei publicae administrandae (μη υποχρεωτική γερονδιακή έλξη, επειδή το γερούνδιο βρίσκεται σε απρόθετη γενική).

Μονάδες 6

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 4.β.

Solus Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit: Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, αφού τον εξαρτήσετε από το: Cicero dixit...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Cicero dixit solum Scaevolam augurem de illa re interrogatum sententiam dicere noluisse.

Μονάδες 6

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 4.γ.

Quas ego mihi proponebam: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Quae (= eae) a me mihi proponebantur.

Μονάδες 3

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τα θέματα καλύπτουν μεγάλο φάσμα γραμματικής και συντακτικού χωρίς να παρουσιάζουν κάποια ιδιαίτερη δυσκολία για έναν καλά προετοιμασμένο υποψήφιο.